

overtrædelse af strafsanktionerede bestemmelser i det omfang, overtrædelserne er undergivet offentlig påtale. Politiet kan i forbindelse hermed iværksætte en række nærmere angivne straffeprocessuelle indgreb, herunder f.eks. indgreb i meddelelseshemmeligheden, anholdelse, legemsbesigtigelse og ransagning, i det omfang retsplejelovens betingelser herfor er opfyldt. Politiets opgaver inden for strafferetsplejen er underlagt en deltaljeret regulering i retsplejelovens kapitel 61-93 d.

Politiets opgaver *uden for strafferetsplejen* er derimod ikke i samme omfang undergivet lovregulering. Retsplejelovens § 108 fastlægger vigtige dele af politiets opgaver uden for strafferetsplejen, men bestemmelsen er ikke udtømmende.

Politiet varetager imidlertid også andre opgaver end dem, der er fastlagt i § 108. Nogle af de opgaver, som politiet i dag varetager uden for strafferetsplejen, ligger i naturlig forlængelse af politiets kerneopgaver med opretholdelse af sikkerhed, fred og orden. Politiet varetager imidlertid i et vist omfang også opgaver, som har en svagere tilknytning til den egentlige politivirksomhed.

Politiets opgaver kan inddeles i opgaver, hvor der er mulighed for, at politiet kan foretage indgreb over for borgerne i form af f.eks. påbud, legemsbesigtigelse, fratagelse af genstande eller frihedsberøvelse, og opgaver, som mere har karakter af bistand og service over for borgere og andre myndigheder, samt varetagelse af opgaver af mere administrativ og civilretlig karakter.

Opgaver, som indebærer mulighed for indgreb over for borgerne, er navnlig forbundet med varetagelse af sikkerhed, fred og orden. Disse opgaver er behandlet under pkt. 5 nedenfor om politiets indgreb.

Blandt de opgaver, som politiet varetager i dag, og som ikke i sig selv indebærer mulighed for indgreb over for borgerne, er bistand til borgerne som f.eks. hjemkørsel af spirituspåvirkede personer, opsamling af personer, der er faret vild, hjemtransport af personer efter trafikuheld, efterlysning af savnede samt vejledning og kontaktskabende indsats over for syge og hjælpeløse.

Herudover har politiet efter særlovgivningen visse tilsynsopgaver i forhold til bl.a. dyreværnslovgivningen, restaurationslovgivningen, lov om vagtvirksomhed og våbenloven. Politiet kan i den forbindelse foretage de indgreb, der er hjemlet i særlovgivningen.

Politiet yder endvidere bistand til andre myndigheder i forbindelse med disse myndigheders varetagelse af kontrolopgaver efter særlovgivningen.

Politiet varetager endelig en række mere civilretlige og administrative opgaver som f.eks. kriminalpræventivt arbejde, underretning af pårørende ved dødsfald, samtaler af social karakter i forbindelse med husspektakler, stævningsforkyndelser og udstedelse af pas, kørekort, alkoholbevillinger mv. Politiets opgaver i forbindelse med udstedelse af pas, kørekort, alkoholbevillinger mv. følger af lovgivningen på disse områder.

Der henvises nærmere til betænkningens side 29-44.

4.2. Politikommissionens overvejelser

Som anført ovenfor under pkt. 4.1., har politiet efter retsplejelovens § 108 til opgave at opretholde sikkerhed, fred og orden, at påse overholdelsen af love og vedtægter samt at foretage det fornødne til forhindring af forbrydelser og til efterforskning og forfølgning af sådanne.

Denne opgavebeskrivelse er efter Politikommissionens opfattelse ikke fuldt ud dækkende for politiets virksomhed. Beskrivelsen omfatter f.eks. ikke en lang række serviceopgaver, som politiet udfører, eller politiets bistand til borgere eller andre myndigheder. Vil man i dag opnå et samlet billede af politiets opgaver, må beskrivelsen i retsplejelovens § 108 derfor efter kommissionens opfattelse suppleres på grundlag af politiets opgaver efter øvrige lovbestemmelser, sædvane og administrativt fastsatte forskrifter.

Kommissionen finder det på denne baggrund naturligt at medtage en dækkende og ajourført bestemmelse om politiets opgaver i en lov om politiets virksomhed, hvilket vil kunne medvirke til at tydeliggøre politiets funktion i samfundet.

Det er almindeligt antaget, at retsplejelovens § 108 giver hjemmel til, at politiet kan foretage en række indgreb over for borgerne. I den juridiske litteratur har der imidlertid været stillet spørgsmålstegn ved, om det er i fuld overensstemmelse med legalitetsprincippet, at en hjemmel til fareafværgende indgreb over for borgerne kan findes i en generelt udformet opgavebeskrivelse for politiet. En ny bestemmelse om politiets opgaver giver således mulighed for at tage udtrykkeligt stilling til dette spørgsmål.

Det er kommissionens opfattelse, at en almindeligt holdt beskrivelse af politiets opgaver ikke længere bør give hjemmel til indgreb over for borgerne, men at hjemlen for sådanne indgreb skal søges andetsteds i politiloven. Kommissionens forslag til særskilte bestemmelser om politiets indgreb fremgår under pkt. 5 nedenfor.